

Table of Contents 目錄 Mục Lục

THE VAJRA SUTRA.....	6
1. THE REASON FOR THE ASSEMBLY.....	6
2. SUBHUTI'S REQUEST.....	6
3. THE ORTHODOX DOCTRINE OF THE GREAT VEHICLE.....	7
4. WONDERFUL CONDUCT WITHOUT DWELLING.....	7
5. THE "THUS" PRINCIPLE OF GENUINE SEEING.....	8
6. PROPER BELIEF IS RARE.....	8
7. NOTHING ATTAINED, NOTHING SPOKEN.....	9
8. RELYING ON DHARMA THEY COME FORTH.....	9
9. THE ONE MARK IS NO MARK.....	10
10. THE ADORNMENT OF PURE LANDS.....	11
11. THE SUPREMACY OF UNCONDITIONED BLESSINGS.....	12
12. REVERING THE ORTHODOX TEACHING.....	12
13. RECEIVING AND HOLDING "THUS" DHARMA.....	13
14. STILL EXTINCTION APART FROM MARKS.....	14
15. THE MERIT AND VIRTUE OF MAINTAINING THE SUTRA.....	16

Lu Mountain Temple 盧山寺 Lu Son Tu

16.	KARMIC OBSTRUCTIONS CAN BE PURIFIED.....	17
17.	ULTIMATELY THERE IS NO SELF.....	18
18.	ONE SUBSTANCE REGARDED AS IDENTICAL.....	20
19.	THE DHARMA REALM PENETRATED AND TRANSFORMED.....	21
20.	APART FROM FORM AND APART FROM MARKS.....	21
21.	SPOKEN YET NOT SPOKEN.....	22
22.	THERE IS NO DHARMA WHICH CAN BE OBTAINED.....	22
23.	THE PURE MIND PRACTICES GOOD.....	23
24.	BLESSINGS AND WISDOM BEYOND COMPARE.....	23
25.	TRANSFORMATIONS WITHOUT WHAT IS TRANSFORMED.....	23
26.	THE DHARMA BODY HAS NO MARKS.....	24
27.	NOT CUT OFF AND NOT EXTINGUISHED.....	24
28.	NO RECEPTION AND NO GREED.....	25
29.	THE STILLNESS OF THE AWESOME COMPORMENT.....	25
30.	THE TOTALITY OF PRINCIPLE AND MARKS.....	25
31.	NEITHER KNOWING NOR SEEING IS PRODUCED.....	26
32.	THE RESPONSE AND TRANSFORMATION BODIES ARE UNREAL...	27
	金剛般若波羅蜜經.....	28
	法會因由分第一.....	28
	善現啟請分第二.....	28
	大乘正宗分第三.....	29
	妙行無住分第四.....	29
	如理實見分第五.....	29
	正信稀有分第六.....	30

無得無說分第七.....	30
依法出生分第八.....	31
一相無相分第九.....	31
莊嚴淨土分第十.....	32
無為福勝分第十一.....	33
尊重正教分第十二.....	33
如法受持分第十三.....	33
離相寂滅分第十四.....	34
持經功德分第十五.....	36
能淨業障分第十六.....	37
究竟無我分第十七.....	37
一體同觀分第十八.....	39
法界通化分第十九.....	40
離色離相分第二十.....	40
非說所說分第二十一.....	40
無法可得分第二十二.....	41
淨心行善分第二十三.....	41
福德無比分第二十四.....	41
化無所化分第二十五.....	41
法身非相分第二十六.....	42
無斷無滅分第廿七.....	42
不受不貪分第二十八.....	42
威儀寂靜分第二十九.....	43
一合理相分第三十.....	43

Lu Mountain Temple 廬山寺 Lu Sơn Tự

知見不生分第卅一	43
應化非真分第三十二	44
Kinh Kim Cang.....	45
1. Pháp hội nhân do phần.....	45
2. Thiện hiện khai thỉnh phần.....	45
3. Đại Thừa Chánh Tông Phần.....	46
4. Diệu hạnh vô trụ.....	46
5. Như Lý Thật Kiến.....	47
6. Chánh tín hi hữu.....	48
7. Vô đắc vô thuyết.....	49
8. Y Pháp xuất sinh.....	49
9. Nhất tướng vô tướng.....	50
10. Trang Nghiêm Tịnh Độ.....	51
11. Vô vi phước thắng.....	51
12. Tôn trọng chánh giáo.....	52
13. Như Pháp thọ trì.....	52
14. Ly tướng tịch diệt.....	53
15. Trì Kinh công đức.....	56
16. Năng tịnh nghiệp chướng.....	57
17. Cứu cánh vô ngã.....	57
18. Nhất thể đồng quán.....	59
19. Pháp giới thông hóa.....	61
20. Ly sắc ly tướng.....	61
21. Phi thuyết sở thuyết.....	61

22.	Vô pháp khả đắc.....	62
23.	Tịnh tâm hành thiện.....	62
24.	Phước đức vô bỉ.....	63
25.	Hóa vô sở hóa.....	63
26.	Pháp thân phi tướng.....	63
27.	Vô đoạn vô diệt.....	64
28.	Bất thọ bất tham.....	64
29.	Oai nghi tịch tĩnh.....	65
30.	Nhất hợp lý tướng.....	65
31.	Tri kiến bất sinh.....	66
32.	Ứng hóa phi chân.....	66

May 28, 2014

THE VAJRA SUTRA

1. THE REASON FOR THE ASSEMBLY

Thus I have heard.

At one time the Buddha was staying in the Jeta grove of the Garden of the benefactor of orphans and the solitary together with a gathering of great bhikshus, twelve hundred fifty in all.

At that time, at mealtime, the World honored one put on his robe, took up his bowl, and entered the great city of Shravasti to beg for food. After he had finished his sequential begging within the city, he returned, ate the food, put away his robe and bowl, washed his feet, arranged his seat, and sat down.

2. SUBHUTI'S REQUEST

At that time the elder Subhuti arose from his seat in the assembly, uncovered his right shoulder, placed his right knee on the ground, put his palms together with respect and said to the Buddha.

“How rare, World honored one is the Tathagata who skillfully is mindful and protects all Bodhisattvas and teaches them. World honored one, if a good man, or good woman, resolves his mind on Anuttara-samyak-sambodhi, how should he dwell, how should he subdue his mind?”

The Buddha said, “Good indeed! Good indeed, Subhuti! It is as you say. The Tathagata is mindful and protects all Bodhisattvas and teaches them. Now listen attentively; I shall tell you. A good man or good woman who resolves his mind on Anuttara-samyak-sambodhi should thus dwell, should thus subdue his mind.”

"Yes, certainly, World honored one. I want to hear. I am delighted to listen."

3. THE ORTHODOX DOCTRINE OF THE GREAT VEHICLE

The Buddha told Subhuti, "All Bodhisattvas, Mahasattvas, should thus subdue their minds with the vow, "I must cause all living beings--those born from eggs, born from wombs, born from moisture, born by transformation; those with form, those without form, those with thought, those without thought, those not totally with thought, and those not totally without thought--to enter Nirvana without residue and be taken across to Extinction. Yet of the measureless, countless and boundless numbers of living beings thus taken across to Extinction, there is actually no living being taken across to Extinction, and why? Subhuti, if a Bodhisattva has a mark of self, a mark of others, a mark of living beings, or a mark of a life, he is not a Bodhisattva."

4. WONDERFUL CONDUCT WITHOUT DWELLING

"Moreover, Subhuti, as to dharmas, a Bodhisattva should not dwell anywhere when he gives. He should not dwell in forms when he gives, nor should he dwell in sounds, smells, tastes, tangible objects, or dharmas when he gives. Subhuti, a Bodhisattva should give thus: he should not dwell in marks. And why? If a Bodhisattva does not dwell in marks when he gives, his blessings and virtues are immeasurable."

"Subhuti, what do you think, is space in the east measurable?"

"No, World honored one."

"Subhuti, is space in the south, west, north, or in the intermediate directions, or above, or below, measurable?"

“No, World honored one.”

“Subhuti, the blessings and virtue of a Bodhisattva who does not dwell in marks when he gives are just as immeasurable. Subhuti, a Bodhisattva should thus dwell as taught.”

5. THE “THUS” PRINCIPLE OF GENUINE SEEING

“Subhuti, what do you think, can the Tathagata be seen by his physical marks?”

“No, World honored one, the Tathagata cannot be seen by his physical marks. And why? It is because the physical marks spoken of by the Tathagata are no physical marks.”

The Buddha said to Subhuti, “All with marks is empty and false. If you can see all marks as no marks then you see the Tathagata.”

6. PROPER BELIEF IS RARE

Subhuti said to the Buddha, “World honored one, in the future will there be living beings, who, when they hear such phrases spoken will truly believe?”

The Buddha told Subhuti, “Do not speak in such a way! After the Tathagata's extinction, in the last five hundred years, there will be those who hold the precepts and cultivate blessings who will believe such phrases and accept them as true.”

“You should know that such people will have planted good roots with not just one Buddha, two Buddhas, three, four, or five Buddhas, but will have planted good roots with measureless millions of Buddhas. All who hear such phrases and produce even one thought of pure faith are completely known and completely seen by the Tathagata. Those living beings thus obtain measureless blessings and virtue.”

“And why? Those living beings have no further mark of self, of others, of living beings, or of a life; no mark of dharmas and

no mark of no dharmas. And why? If living beings' minds grasp at marks, then that is attachment to self, to others, to living beings, and to a life. If they grasp at dharma marks, then that is attachment to self, to others, to living beings, and to a life. And why? To grasp at non-dharma marks, that is attachment to self, to others, to living beings, and to a life. Therefore, you should not grasp at dharmas, nor should you grasp at non-dharmas.”

“Regarding that principle, the Tathagata often says, ‘All you bhikshus should know that the Dharma which I speak is like a raft. Even Dharmas should be relinquished, how much the more so non-Dharmas.’”

7. NOTHING ATTAINED, NOTHING SPOKEN

“Subhuti, what do you think? Has the Tathagata attained Anuttara-samyak-sambodhi? Has the Tathagata spoken any Dharma?”

Subhuti said, “As I understand what the Buddha has said, there is no concrete Dharma called Anuttara-samyak-sambodhi, and there is no definite Dharma which the Tathagata has spoken. And why? The Dharmas spoken by the Tathagata cannot be grasped and cannot be spoken. They are neither Dharmas nor non-Dharmas. And why? Unconditioned Dharmas are what differentiates the sages and worthy ones.”

8. RELYING ON DHARMA THEY COME FORTH

“Subhuti, what do you think, if someone filled three thousand great thousand world systems with the seven precious gems and gave them as a gift, would he obtain many blessings and virtue?”

Subhuti said, “Very many, World honored one. And why? Such blessings and virtue are not blessings and virtue of the

nature. That is why the Tathagata speaks of many blessings and virtue."

"If on the other hand, a person were to receive and hold from this Sutra even so few as four lines of verse and speak them for others, his blessings would surpass the previous one's."

"And why? Subhuti, the Dharma of Anuttara-samyak-sambodhi is the Dharma of all Buddhas and all Buddhas come forth from this Sutra. Subhuti, the Buddhadharmas spoken are no Buddhadharmas."

9. THE ONE MARK IS NO MARK

"Subhuti, what do you think? Can a Srotaapanna have the thought 'I have obtained the fruit of Srotaapanna'?"

Subhuti said "No World honored one. And why? A Srotaapanna means one who has entered the flow, and yet he has not entered anything. He has not entered forms, sounds, smells, tastes, tangible objects or dharmas. For that reason he is called a Srotaapanna."

"Subhuti, what do you think? Can a Sakridagamin have the thought, 'I have obtained the fruit of Sakridagamin'?"

Subhuti said, "No, World honored one. And why? A Sakridagamin means One Who Returns Once More. But actually there is no going nor returning. For that reason, he is called Sakridagamin."

"Subhuti, what do you think? Can an Anagamin have the thought, 'I have obtained the fruit of Anagamin'?"

Subhuti said, "No, World honored one. And why? Anagamin means One Who Does Not Return. But actually there is no 'no returning'. For that reason, he is called Anagamin."

"Subhuti, what do you think? Can an Arhat have the thought, 'I have obtained Arhatship'?"

Subhuti said, “No, World honored one. And why? Actually there is no Dharma called an Arhat. World honored one, if an Arhat had the thought “I have attained Arhatship” that would be attachment to self, to others, to living beings, and to a life.”

“World honored one, the Buddha says that in my attainment of the No Strife Samadhi. I am the foremost among men, that I am the foremost Arhat free from desire. World honored one, I do not have the thought, ‘I am an Arhat free from desire.’”

“World Honored One, if I had the thought, ‘I have attained Arhatship’, then the World honored one would not say, ‘Subhuti is the foremost of those who delight in practicing Arana.’ Because Subhuti has no actual practice, he is called ‘Subhuti, who delights in practicing Arana.’”

10. THE ADORNMENT OF PURE LANDS

The Buddha said to Subhuti, “What do you think? Was there any Dharma which the Tathagata obtained, while with Burning Lamp Buddha?”

“No, World honored one, there was actually no Dharma which the Tathagata obtained while with Burning Lamp Buddha.”

“Subhuti, what do you think? Does a Bodhisattva adorn Buddhalands?”

“No, World honored one. And why? The adornment of Buddhalands is no adornment, therefore it is called adornment.”

“Therefore, Subhuti, the Bodhisattva, Mahasattva, should thus produce a pure mind. He should produce a mind without dwelling in forms. He should produce a mind without dwelling in sounds, smells, tastes, tangible objects, or dharmas. He should produce a mind without dwelling anywhere.”

“Subhuti, suppose a person had a body like Sumeru, king of mountains. What do you think, would that body be big?”

Subhuti said, “Very big, World honored one. And why? The Buddha spoke of no body. Therefore it is called a big body.”

11. THE SUPREMACY OF UNCONDITIONED BLESSINGS

“Subhuti, suppose there were as many Ganges rivers as there are grains of sand in the Ganges river. What do you think? Would the grains of sand in all those Ganges rivers be many?”

Subhuti said, “Very many World honored one! The Ganges rivers alone would be incalculable, how much the more so the grains of sand in them.”

“Subhuti, I will now tell you the truth. If a good man or good woman used the seven precious gems to fill three thousand great thousand world systems equal in number to the grains of sand in all those Ganges rivers and gave them as a gift. Would he obtain many blessings?”

Subhuti said, “Very many, World honored one.”

The Buddha told Subhuti, “If a good man or good woman were to receive and hold from this Sutra even so few as four lines of verse and speak them for others, his blessings and virtue would surpass the former's blessings and virtue.”

12. REVERING THE ORTHODOX TEACHING

“Moreover Subhuti, you should know that all the gods, men, and asuras of the world should make offerings to any place at which even so few as four lines of verse from this Sutra are accordingly spoken and so forth, just as they would to a Buddha's stupa or temple; how much the more so to any place where people can completely receive, hold, read, and recite the Sutra.”

“Subhuti, you should know that such people accomplish the foremost and rarest of Dharmas. In any place the Sutra text is found, there is the Buddha or a reverent disciple.”

13. RECEIVING AND HOLDING “THUS” DHARMA

Then Subhuti said to the Buddha, “World honored one, what should the Sutra be named? How should we worship and maintain it?”

The Buddha told Subhuti, “The name of the Sutra is *Vajra Prajna Paramita*. You should worship and maintain it by that name. And why? Subhuti, Prajna Paramita is spoken of by the Buddha as no Prajna Paramita, therefore it is called Prajna Paramita.”

“Subhuti, what do you think? Is there any Dharma spoken by the Tathagata?”

Subhuti said to the Buddha. “World honored one, nothing has been spoken by the Tathagata.”

“Subhuti, what do you think? Are all the motes of dust in three thousand great thousand world systems many?”

Subhuti said, “Very many, World honored one.”

“Subhuti, all motes of dust are spoken of by the Tathagata as no motes of dust. Therefore they are called motes of dust. The world systems are spoken of by the Tathagata as no world systems, therefore they are called world systems.”

“Subhuti, what do you think, can the Tathagata be seen by means of the 32 marks?”

“No, World honored one, one cannot see the Tathagata by means of the 32 marks. And why? The 32 marks are spoken of by the Tathagata as no 32 marks; therefore they are called 32 marks.”

“Subhuti, a good man, or good woman, might give up his life as many times as there are grains of sand in the Ganges river; but if a person were to receive and maintain even so few as four lines of verse of the Sutra and explain them for others, his blessings would be greater.”

14. STILL EXTINCTION APART FROM MARKS

Then Subhuti, upon hearing the Sutra spoken, and deeply understanding its principles and purpose, wept and said to the Buddha, “How rare, World honored one, is this Sutra so profoundly spoken by the Buddha. From the time I obtained the Wisdom Eye until now, I have never before heard such a sutra. World honored one, if someone hears the Sutra with a pure mind of faith then he produces Real Mark. That person should be known to have accomplished the foremost and most rare merit and virtue.”

“World honored one, the Real Mark is no mark, therefore the Tathagata calls it the Real Mark.”

“World honored one, now as I hear this Sutra I believe, understand, receive, and maintain it without difficulty. If in the future, in the last five hundred years, there are living beings who when they hear this Sutra believe, understand, receive, and maintain it, such people will be foremost and rarest. And why? Such people will have no mark of self, no mark of others, no mark of living beings, and no mark of a life.”

“And why? The mark of self is no mark. The mark of others, the mark of living beings, and the mark of a life are no marks. And why? Those who have relinquished all marks are called Buddhas.”

The Buddha told Subhuti, “So it is! So it is! If someone hears this Sutra and is not frightened, or alarmed, or terrified, you should know that person is most rare!”

“And why? Subhuti, the foremost Paramita is spoken of by the Tathagata as no foremost Paramita, therefore it is called the foremost Paramita.”

“Subhuti, the Paramita of Patience is spoken of by the Tathagata as no Paramita of Patience. Therefore it is called the Paramita of Patience. And why? Subhuti, it is as in the past when the king of Kalinga dismembered my body, at that time I had no mark of self, no mark of others, no mark of living beings, and no mark of a life.”

“And why? When I was cut limb from limb, if I had had a mark of self, a mark of others, a mark of living beings, or a mark of a life, I would have been outraged.”

“Subhuti, further I recall that in the past, for five hundred lives, I was the patient immortal. During all those lives I had no mark of self, no mark of others, no mark of living beings, and no mark of a life. For that reason, Subhuti, a Bodhisattva should, relinquish all marks, produce the mind of Anuttara-samyak-sambodhi. He should produce that mind without dwelling in forms. He should produce that mind without dwelling in sounds, smells, tastes, tangible objects, or dharmas.”

“He should produce that mind which dwells nowhere; any dwelling of the mind is no dwelling. Therefore the Buddha says, 'the mind of a Bodhisattva should not dwell in forms when he gives.'”

“Subhuti, a Bodhisattva, to benefit all beings, should give thus. All marks are spoken of by the Tathagata as no marks, and all living beings are spoken of as no living beings.”

“Subhuti, the Tathagata is one who speaks the truth, who speaks the actual, who speaks what is so, who does not speak what is false, who does not speak what is not so.”

“Subhuti, the Dharma obtained by the Tathagata is neither true nor false.”

“Subhuti, a Bodhisattva whose mind dwells in dharmas when he gives is like a man who enters darkness, who cannot see a thing. A Bodhisattva whose mind does not dwell in dharmas when he gives is like a man with eyes in the bright sunlight who can see all kinds of forms.”

“Subhuti, in the future, if a good man, or good woman, can receive, maintain, read, and recite this Sutra, then the Tathagata by means of All Buddha Wisdom, will completely know and see that person. That person accomplishes measureless and boundless merit and virtue.”

15. THE MERIT AND VIRTUE OF MAINTAINING THE SUTRA

“Subhuti, a good man, or good woman, might in the morning give up as many bodies as there are grains of sand in the Ganges river, and again at noon might give up as many bodies as there are grains of sand in the Ganges river, and again in the evening might give up as many bodies as there are grains of sand in the Ganges river, giving up bodies in that way throughout measureless millions of kalpas. But if someone else were to hear this Sutra and believe it with no reservations, his blessings would surpass the former one's. How much the more so if people can write out, receive, maintain, read, recite, and explain it for others.”

“Subhuti, the merit and virtue of this Sutra are inconceivable, immeasurable, and boundless. It is spoken by the Tathagata for those who have set out on the Great Vehicle, those who have set out on the Supreme Vehicle. If people can receive, maintain, read, recite, and speak it for others, they are completely known by the Tathagata; they are completely seen by the Tathagata. Such people accomplish immeasurable,

inexpressible, boundless, inconceivable merit and virtue and thus shoulder the Tathagata's Anuttara-samyak-sambodhi.”

“And why? Subhuti, one who delights in lesser dharmas is attached to a view of self, a view of others, a view of living beings, and a view of a life, he cannot hear, receive, maintain, read, or recite the Sutra or explain it for others.”

“Subhuti, the gods, the men, and the asuras of the world make offerings at any place where this Sutra is found. You should know such a place is a stupa where everyone should respectfully bow, circumambulate, and scatter incense and flowers.”

16. KARMIC OBSTRUCTIONS CAN BE PURIFIED

“Moreover, Subhuti, if a good man, or good woman, receives, maintains, reads, and recites this Sutra and if people ridicule him, that man has karmic offenses from previous lives which destine him for the evil paths, but because in his present life he is ridiculed by others, his previous karmic offenses are destroyed and he will attain Anuttara-samyak-sambodhi.”

“Subhuti, I recall that in the past for limitless asamkhyeya kalpas prior to Burning Lamp Buddha, I encountered eighty-four thousand million billion of nayutas of Buddhas, and made offerings to them all, and served them all without exception. But if there is a person in the final period who can receive, maintain, read, and recite this Sutra, the merit and virtue he obtains is a hundred times more, a thousand times more, a million, billion times more, to the point of being so great it exceeds all calculation and comparison, than the merit and virtue I gained from making offerings to all those Buddhas.”

“Subhuti, if I were to express thoroughly the merit and virtue of a good man, or good woman, who in the final period

receives, maintains, reads, and recites the Sutra, those who heard might go insane, and disbelieve. Subhuti, you should know that this Sutra's meaning is inconceivable, and that its resulting retribution also is inconceivable.”

17. ULTIMATELY THERE IS NO SELF

Then Subhuti said to the Buddha, “World honored one, if a good man, or good woman, resolves his mind on Anuttara-samyak-sambodhi, how should he dwell, how should he subdue his mind?”

The Buddha told Subhuti, “A good man, or good woman, who has resolved his mind on Anuttara-samyak-sambodhi should think thus: ‘I should take all living beings across to Extinction. Yet when all living beings have been taken across to Extinction, there actually is not a single living being who has been taken across to Extinction.’”

“And why? Subhuti, if a Bodhisattva has a mark of self, a mark of others, a mark of living beings, or a mark of a life, then he is not a Bodhisattva. For what reason? Subhuti, actually there is no Dharma of resolving the mind on Anuttara-samyak-sambodhi.”

“Subhuti, what do you think? While the Tathagata was with Burning Lamp Buddha, was there any Dharma of Anuttara-samyak-sambodhi attained?”

“No World honored one, as I understand what the Buddha has said, while the Buddha was with Burning Lamp Buddha there was no Anuttara-samyak-sambodhi attained.”

The Buddha said, “So it is! So it is! Subhuti, there actually was no Dharma of Anuttara-samyak-sambodhi which the Tathagata attained.”

“Subhuti, if there had been a Dharma of Anuttara-samyak-sambodhi which the Tathagata attained,

then Burning Lamp Buddha would not have given me the prediction, 'you will in the future attain Buddhahood and be named Shakyamuni.' Since there actually was no Dharma of Anuttara-samyak-sambodhi attained, Burning Lamp Buddha gave me the prediction saying these words, 'you will in the future attain Buddhahood and be named Shakyamuni.'”

“And why? 'Tathagata' means thusness of all dharmas.”

“If someone were to say the Tathagata attains Anuttara-samyak-sambodhi, Subhuti, actually there is no Dharma of Anuttara-samyak-sambodhi which the Buddha attains. Subhuti, in the Anuttara-samyak-sambodhi which the Tathagata attains, there is neither true nor false.”

“For that reason the Tathagata speaks of all dharmas as Buddhadharmas. Subhuti, all Dharmas are spoken of as non-Dharmas. Therefore they are called Dharmas.”

“Subhuti, it is like a person's big body.”

Subhuti said, “World honored one, the person's big body is spoken of by the Tathagata as no big body. Therefore it is called a big body.”

“Subhuti, a Bodhisattva is also thus. If he were to say, I should take measureless living beings across to Extinction, then he would not be called a Bodhisattva. And why? Subhuti, there actually is no Dharma called a Bodhisattva. For that reason the Buddha spoke of all dharmas as devoid of self, devoid of others, devoid of living beings, and devoid of a life.”

“Subhuti, if a Bodhisattva were to say, 'I shall adorn Buddhalands' he would not be called a Bodhisattva. And why? The adornment of Buddhalands is spoken of by the Tathagata as no adornment. Therefore it is called adornment. Subhuti, if a Bodhisattva comprehends that all dharmas are devoid of self, the Tathagata calls him a true Bodhisattva.”

18. ONE SUBSTANCE REGARDED AS IDENTICAL

“Subhuti, what do you think? Does the Tathagata have the Flesh Eye?”

“So it is, World honored one, the Tathagata has the Flesh Eye.”

“Subhuti, what do you think? Does the Tathagata have the Heavenly Eye?”

“So it is, World honored one, the Tathagata has the Heavenly Eye.”

“Subhuti, what do you think? Does the Tathagata have the Wisdom Eye?”

“So it is, World honored one, the Tathagata has the Wisdom Eye.”

“Subhuti, what do you think? Does the Tathagata have the Dharma Eye?”

“So it is, World honored one, the Tathagata has the Dharma Eye.”

“Subhuti, what do you think? Does the Tathagata have the Buddha Eye?”

“So it is, World honored one, the Tathagata has the Buddha Eye.”

“Subhuti, what do you think? Has the Tathagata spoken of the sand grains in the Ganges river?”

“So it is, World honored one, the Tathagata has spoken of that sand.”

“Subhuti, what do you think? If all the grains of sand in one Ganges river became an equal number of Ganges rivers, and all the grains of sand in all those Ganges rivers became that many Buddhalands, would they be many?”

“Very many, World honored one.”

The Buddha told Subhuti, “All the various thoughts which occur to all the living beings in all those Buddhalands are completely known by the Tathagata. And why? All thoughts are spoken of by the Tathagata as no thoughts; therefore they are called thoughts.”

“For what reason? Subhuti, past thought cannot be obtained, present thought cannot be obtained, and future thought cannot be obtained.”

19. THE DHARMA REALM PENETRATED AND TRANSFORMED

“Subhuti, what do you think? If someone filled the three thousand great thousand worlds with the seven precious gems and gave them as a gift, would that person for that reason obtain many blessings?”

“So it is, World honored one. That person would for that reason obtain very many blessings.”

“Subhuti, if blessings and virtue were real, the Tathagata would not have spoken of obtaining many blessings. It is because blessings and virtue do not exist that the Tathagata has spoken of obtaining many blessings.”

20. APART FROM FORM AND APART FROM MARKS

“Subhuti, what do you think? Can the Tathagata be seen by his complete physical form?”

“No, World honored one, the Tathagata cannot be seen by his complete physical form. And why? The complete physical form is spoken of by the Tathagata as no complete physical form, therefore it is called the complete physical form.”

“Subhuti, what do you think? Can the Tathagata be seen in the complete marks?”

“No, World honored one, the Tathagata cannot be seen in the complete marks. And why? The complete marks are spoken of by the Tathagata as no complete marks. Therefore they are called the complete marks.”

21. SPOKEN YET NOT SPOKEN

“Subhuti, do not say the Tathagata has the thought, 'I have spoken Dharma,' do not think that way. And why? If someone says the Tathagata has spoken Dharma he slanders the Buddha because he cannot understand what I say. Subhuti, in the Dharma spoken there is no Dharma which can be spoken, therefore it is called the Dharma spoken.”

Then the sagacious Subhuti said to the Buddha, “World honored one, will there be living beings in the future who will believe this Sutra when they hear it spoken?”

The Buddha said, “Subhuti, they are neither living beings nor no living beings. And why? Subhuti, living beings consider themselves as living beings but the Tathagata considers them as no living beings. Therefore he calls them living beings.”

22. THERE IS NO DHARMA WHICH CAN BE OBTAINED

Subhuti said to the Buddha, “World honored one, when the Tathagata realized Anuttara-samyak-sambodhi, he actually attained nothing?”

The Buddha said, “So it is! So it is, Subhuti! As to Anuttara-samyak-sambodhi, there is not even the slightest Dharma which I could realize; therefore it is called Anuttara-samyak-sambodhi.”

23. THE PURE MIND PRACTICES GOOD

“Moreover Subhuti, this Dharma is level and equal, with no high or low. Therefore it is called Anuttara-samyak-sambodhi. To cultivate all good dharmas with no self, no others, no living beings, and no life is to attain Anuttara-samyak-sambodhi.”

“Subhuti, good Dharmas are spoken of by the Tathagata as no good Dharmas. Therefore they are called good Dharmas.”

24. BLESSINGS AND WISDOM BEYOND COMPARE

“Subhuti, if there were heaps of the seven precious gems equal in amount to all the Sumerus, kings of mountains, in three thousand great thousand world systems, and someone gave them as a gift, and if someone else were to take from this *Prajna Paramita Sutra* as few as four lines of verse, and receive, maintain, read, recite, and speak them for others, his blessings and virtue would surpass the previous one's by more hundreds of thousands of millions of billions of times than either calculation or analogy could express.”

25. TRANSFORMATIONS WITHOUT WHAT IS TRANSFORMED

“Subhuti, what do you think? You should not say that the Tathagata has this thought: ‘I shall take living beings across.’ Subhuti, do not have that thought. And why? There actually are no living beings taken across by the Tathagata. If there were living beings taken across by the Tathagata, then the Tathagata would have the existence of a self, of others, of living beings, and of a life.”

“Subhuti, the existence of a self spoken of by the Tathagata is no existence of a self, but common people take it as the existence of a self. Subhuti, common people are spoken of by

the Tathagata as no common people, therefore they are called common people.”

26. THE DHARMA BODY HAS NO MARKS

“Subhuti, what do you think? Can one contemplate the Tathagata by means of the 32 marks?”

Subhuti said, “So it is! So it is! One can contemplate the Tathagata by means of the 32 marks.”

The Buddha said, “Subhuti, if one could contemplate the Tathagata by means of the 32 marks, then a Sagely wheel-turning king would be a Tathagata.”

Subhuti said to the Buddha, “World honored one, as I understand what the Buddha has said, one should not contemplate the Tathagata by means of the 32 marks.”

At that time the, World honored one spoke a gatha, which says:

*If one sees me in forms,
if one seeks me in sounds,
he practices a deviant way,
and cannot see the Tathagata.*

27. NOT CUT OFF AND NOT EXTINGUISHED

“Subhuti, you may have the thought that the Tathagata did not realize Anuttara-Samyak-Sambodhi by means of the completion of the marks. Subhuti, do not think that the Tathagata did not attain Anuttara-Samyak-Sambodhi by means of the completion of the marks.”

“Subhuti, you should not think that those who have resolved their minds on Anuttara-Samyak-Sambodhi affirm the annihilation of all dharmas. Do not have that thought. And why? Those who have resolved their minds on

Anuttara-Samyak-Sambodhi do not affirm the annihilation of marks.”

28. NO RECEPTION AND NO GREED

“Subhuti, a Bodhisattva might fill world systems equal to Ganges river's sands with the seven precious gems and give them as a gift. But if another person were to know that all dharmas are devoid of self and certify to patience, that Bodhisattva's merit and virtue would surpass that of the previous Bodhisattva.”

“And why? Subhuti it is because Bodhisattvas do not receive blessings and virtue.”

Subhuti said to the Buddha, “World honored one, how is it that Bodhisattvas do not receive blessings and virtue?”

“Subhuti since Bodhisattvas cannot be greedily attached to the blessings and virtue which they create they are said not to receive blessings and virtue.”

29. THE STILLNESS OF THE AWESOME COMPORIMENT

“Subhuti, if someone were to say the Tathagata either comes or goes, either sits or lies down, that person would not understand the meaning of my teaching. And why? The Tathagata comes from nowhere, and he goes nowhere. Therefore he is called the Tathagata.”

30. THE TOTALITY OF PRINCIPLE AND MARKS

“Subhuti, if a good man or good woman were to pulverize three thousand great thousand world systems into motes of fine dust, what do you think, would that mass of fine dust be large?”

Subhuti said, “Large, World honored one. And why? If that mass of fine dust motes actually existed, the Buddha would not speak of it as a mass of fine dust motes. Therefore, it is called a mass of fine dust motes. World honored one, the three thousand great thousand world systems are spoken of by the Tathagata as no world systems, therefore they are called world systems. And why? If world systems actually existed, then there would be a totality of marks. The totality of marks is spoken of by the Tathagata as no totality of marks. Therefore it is called a totality of marks.”

“Subhuti, the totality of marks cannot be spoken of, but people of the common sort greedily attach to such things.”

31. NEITHER KNOWING NOR SEEING IS PRODUCED

“Subhuti, if someone were to say that the view of a self, the view of others, the view of living beings, and the view of a life are spoken of by the Buddha. Subhuti, what do you think? Does that person understand the meaning of my teaching?”

“No, World honored one. That person does not understand the meaning of the Tathagata's teaching. And why? The view of a self, the view of others, the view of living beings, and the view of a life are spoken of by the World honored one as no view of self, no view of others, no view of living beings, and no view of a life. Therefore they are called the view of self, the view of others, the view of living beings, and the view of a life.”

“Subhuti, those who have resolved their minds on Anuttara-samyak-sambodhi should thus know, thus view, thus believe and understand all dharmas, and not produce the marks of dharmas. Subhuti, the marks of dharmas are spoken of by the Tathagata as no marks of dharmas. Therefore they are called the marks of dharmas.”

32. THE RESPONSE AND TRANSFORMATION BODIES ARE UNREAL

“Subhuti, someone might fill measureless asamkhyeyas of world systems with the seven precious gems and give them as a gift. But if a good man, or good woman, who has resolved his mind on Bodhi were to take from this Sutra even as few as four lines of verse and receive, hold, read, recite, and extensively explain them for others, his blessings would surpass the other's.”

“How should it be explained to others? One should not grasp at marks and should be thus, thus, unmoving. And why?

All conditioned dharmas

are like dreams, illusions, bubbles, shadows.

Like dew drops and a lightning flash:

Contemplate them thus.”

After the Buddha spoke this Sutra the elder Subhuti, all the bhikshus, bhikshunis, upasakas, upasikas, and the world with its gods, men, and asuras, heard what the Buddha had said, greatly rejoiced, faithfully received and reverently practiced.

金剛般若波羅蜜經

法會因由分第一

如是我聞。一時佛在舍衛國。祇樹給孤獨園。與大比丘眾。千二百五十人俱。爾時世尊食時。著衣持鉢。入舍衛大城乞食。於其城中。次第乞已。還至本處。飯食訖。收衣鉢。洗足已。敷座而坐。

善現啟請分第二

時長老須菩提。在大眾中。即從座起。偏袒右肩。右膝著地。合掌恭敬。而白佛言。

希有。世尊。如來善護念諸菩薩。善付囑諸菩薩。

世尊。善男子善女人。發阿耨多羅三藐三菩提心。云何應住。云何降伏其心。

佛言。善哉善哉。須菩提。如汝所說。如來善護念諸菩薩。善付囑諸菩薩。汝今諦聽。當為汝說。善男子善女人。發阿耨多羅三藐三菩提心。應如是住。如是降伏其心。

唯然。世尊。願樂欲聞。

大乘正宗分第三

佛告須菩提。諸菩薩摩訶薩。應如是降伏其心。所有一切眾生之類。若卵生。若胎生。若濕生。若化生。若

有色。若無色。若有想。若無想。若非有想。非無想。我皆令入無餘涅槃而滅度之。如是滅度無量無數無邊眾生。實無眾生得滅度者。何以故。須菩提。若菩薩有我相人相眾生相壽者相。即非菩薩。

妙行無住分第四

復次。須菩提。菩薩於法。應無所住。行於布施。所謂不住色布施。不住聲香味觸法布施。須菩提。菩薩應如是布施。不住於相。何以故。若菩薩不住相布施。其福德不可思量。

須菩提。於意云何。東方虛空。可思量不。不也。世尊。須菩提。南西北方。四維上下虛空。可思量不。不也。世尊。

須菩提。菩薩無住相布施。福德亦復如是不可思量。須菩提。菩薩但應如所教住。

如理實見分第五

須菩提。於意云何。可以身相見如來不。不也。世尊。不可以身相得見如來。何以故。如來所說身相。即非身相。

佛告須菩提。凡所有相。皆是虛妄。若見諸相非相。則見如來。

正信稀有分第六

須菩提白佛言。世尊。頗有眾生。得聞如是言說章句。生實信不。佛告須菩提。莫作是說。如來滅後。後五

Lu Mountain Temple 廬山寺 Lu Son Tū

百歲。有持戒修福者。於此章句。能生信心。以此為實。

當知是人。不於一佛二佛三四五佛而種善根。已於無量千萬佛所。種諸善根。聞是章句。乃至一念生淨信者。須菩提。如來悉知悉見。是諸眾生。得如是無量福德。

何以故？是諸眾生無復我相、人相、眾生相、壽者相。無法相，亦無非法相。何以故。是諸眾生。若心取相。則為著我人眾生壽者。若取法相。即著我人眾生壽者。何以故。若取非法相。即著我人眾生壽者。是故不應取法，不應取非法。

以是義故，如來常說。汝等比丘。知我說法如筏喻者。法尚應捨。何況非法。

無得無說分第七

須菩提。於意云何。如來得阿耨多羅三藐三菩提耶。如來有所說法耶。

須菩提言。如我解佛所說義。無有定法。名阿耨多羅三藐三菩提。亦無有定法。如來可說。何以故。如來所說法。皆不可取。不可說。非法。非非法。

所以者何。一切賢聖。皆以無為法。而有差別。

依法出生分第八

須菩提。於意云何。若人滿三千大千世界七寶。以用布施。是人所得福德。甯為多不。

須菩提言。甚多。世尊。何以故。是福德。即非福德性。是故如來說福德多。

若復有人。於此經中。受持乃至四句偈等。為他人說。其福勝彼。

何以故。須菩提。一切諸佛。及諸佛阿耨多羅多三藐三菩提法。皆從此經出。須菩提。所謂佛法者。即非佛法。

一相無相分第九

須菩提。於意云何。須陀洹能作是念。我得須陀洹果不。須菩提言。不也。世尊。何以故。須陀洹名為入流。而無所入。不入色聲香味觸法。是名須陀洹。

須菩提。於意云何。斯陀含能作是念。我得斯陀含果不。須菩提言。不也。世尊。何以故。斯陀含名一往來。而實無往來。是名斯陀含。

須菩提。於意云何。阿那含能作是念。我得阿那含果不。須菩提言。不也。世尊。何以故。阿那含名為不來。而實無不來。是故名阿那含。

須菩提。於意云何。阿羅漢能作是念。我得阿羅漢道不。須菩提言。不也。世尊。何以故。實無有法。名阿羅漢。世尊。若阿羅漢作是念。我得阿羅漢道。即為著我人眾生壽者。

世尊。佛說我得無諍三昧。人中最為第一。是第一離欲阿羅漢。世尊。我不作是念。我是離欲阿羅漢。

Lu Mountain Temple 廬山寺 Lu Son Tū

世尊。我若作是念。我得阿羅漢道。世尊則不說須菩提是樂阿蘭那行者。以須菩提實無所行。而名須菩提是樂阿蘭那行。

莊嚴淨土分第十

佛告須菩提。於意云何。如來昔在然燈佛所。於法有所得不。不也。世尊。如來在然燈佛所。於法實無所得。

須菩提。於意云何。菩薩莊嚴佛土不。不也。世尊。何以故。莊嚴佛土者。即非莊嚴。是名莊嚴。

是故須菩提。諸菩薩摩訶薩。應如是生清淨心。不應住色生心。不應住聲香味觸法生心。應無所住而生其心。

須菩提。譬如有人。身如須彌山王。於意云何。是身為大不。須菩提言。甚大。世尊。何以故。佛說非身。是名大身。

無為福勝分第十一

須菩提。如恆河中所有沙數。如是沙等恆河。於意云何。是諸恆河沙。甯為多不。須菩提言。甚多。世尊。但諸恆河。尚多無數。何況其沙。

須菩提。我今實言告汝。若有善男子善女人。以七寶滿爾所恆河沙數三千大千世界。以用布施。得福多不。須菩提言。甚多。世尊。

佛告須菩提。若善男子善女人。於此經中。乃至受持四句偈等。為他人說。而此福德。勝前福德。

尊重正教分第十二

復次。須菩提。隨說是經。乃至四句偈等。當知此處。一切世間天人阿修羅。皆應供養。如佛塔廟。何況有人。盡能受持讀誦。

須菩提。當知是人。成就最上第一希有之法。若是經典所在之處。則為有佛。若尊重弟子。

如法受持分第十三

爾時須菩提白佛言。世尊。當何名此經。我等云何奉持。佛告須菩提。是經名為金剛般若波羅蜜。以是名字。汝當奉持。所以者何。須菩提。佛說般若波羅蜜。即非般若波羅蜜。是名般若波羅蜜。

須菩提。於意云何。如來有所說法不。須菩提白佛言。世尊。如來無所說。

須菩提。於意云何。三千大千世界所有微塵。是為多不。須菩提言。甚多。世尊。須菩提。諸微塵。如來說非微塵。是名微塵。如來說世界。非世界。是名世界。

須菩提。於意云何。可以三十二相見如來不。不也。世尊。不可以三十二相得見如來。何以故。如來說三十二相。即是非相。是名三十二相。

須菩提。若有善男子善女人。以恆河沙等身命布施。若復有人。於此經中。乃至受持四句偈等。為他人說。其福甚多。

離相寂滅分第十四

爾時須菩提。聞說是經。深解義趣。涕淚悲泣。而白佛言。希有。世尊。佛說如是甚深經典。我從昔來所得慧眼。未曾得聞如是之經。世尊。若復有人。得聞是經。信心清淨。則生實相。當知是人成就第一希有功德。

世尊。是實相者。即是非相。是故如來說名實相。世尊。我今得聞如是經典。信解受持。不足為難。若當來世。後五百歲。其有眾生得聞是經。信解受持。是人則為第一希有。何以故。此人無我相。無人相。無眾生相。無壽者相。

所以者何。我相即是非相。人相眾生相壽者相即是非相。何以故。離一切諸相。則名諸佛。

佛告須菩提。如是如是。若復有人得聞是經。不驚不怖不畏。當知是人。甚為希有。

何以故。須菩提。如來說第一波羅蜜。即非第一波羅蜜。是名第一波羅蜜。

須菩提。忍辱波羅蜜。如來說非忍辱波羅蜜。是名忍辱波羅蜜。何以故。須菩提。如我昔為歌利王割截身體。我於爾時。無我相。無人相。無眾生相。無壽者相。

何以故。我於往昔節節支解時。若有我相人相眾生相壽者相。應生瞋恨。

須菩提。又念過去。於五百世。作忍辱仙人。於爾所世。無我相。無人相。無眾生相。無壽者相。是故須菩提。菩薩應離一切相。發阿耨多羅三藐三菩提心。不應住色生心。不應住聲香味觸法生心。

應生無所住心。若心有住。則為非住。是故佛說。菩薩心不應住色布施。

須菩提。菩薩為利益一切眾生故。應如是布施。如來說一切諸相。即是非相。又說一切眾生。即非眾生。

須菩提。如來是真語者。實語者。如語者。不誑語者。不異語者。

須菩提。如來所得法。此法無實無虛。

須菩提。若菩薩心住於法而行布施。如人入闇。則無所見。若菩薩心不住法而行布施。如人有目。日光明照。見種種色。

須菩提。當來之世。若有善男子善女人。能於此經受持讀誦。則為如來以佛智慧。悉知是人。悉見是人。皆得成就無量無邊功德。

持經功德分第十五

須菩提。若有善男子善女人。初日分。以恆河沙等身布施。中日分。復以恆河沙等身布施。後日分。亦以恆河沙等身布施。如是無量百千萬億劫。以身布施。若復有人。聞此經典。信心不逆。其福勝彼。何況書寫受持讀誦。為人解說。

須菩提。以要言之。是經有不可思議。不可稱量。無邊功德。如來為發大乘者說。為發最上乘者說。若有人能受持讀誦。廣為人說。如來悉知是人。悉見是人。皆得成就不可量。不可稱。無有邊。不可思議功德。如是人等。則為荷擔如來阿耨多羅三藐三菩提。

Lu Mountain Temple 廬山寺 Lu Son Tu

何以故。須菩提。若樂小法者。著我見人見眾生見壽者見。則於此經。不能聽受讀誦。為人解說。

須菩提。在在處處。若有此經。一切世間天人阿修羅。所應供養。當知此處。則為是塔。皆應恭敬。作禮圍繞。以諸華香而散其處。

能淨業障分第十六

復次。須菩提。若善男子善女人。受持讀誦此經。若為人輕賤。是人先世罪業。應墮惡道。以今世人輕賤故。先世罪業。則為消滅。當得阿耨多羅三藐三菩提。

須菩提。我念過去無量阿僧祇劫。於然燈佛前。得值八百四千萬億那由他諸佛。悉皆供養承事。無空過者。若復有人。於後末世。能受持讀誦此經。所得功德。於我所供養諸佛功德。百分不及一。千萬億分。乃至算數譬喻所不能及。

須菩提。若善男子善女人。於後末世。能受持讀誦此經。所得功德。我若具說者。或有人聞。心則狂亂。狐疑不信。須菩提。當知是經義不可思議。果報亦不可思議。

究竟無我分第十七

爾時須菩提白佛言。世尊。善男子善女人。發阿耨多羅三藐三菩提心。云何應住。云何降伏其心。

佛告須菩提。善男子善女人。發阿耨多羅三藐三菩提心者。當生如是心。我應滅度一切眾生。滅度一切眾生已。而無有一眾生實滅度者。

何以故。須菩提。若菩薩有我相人相眾生相壽者相。則非菩薩。所以者何。須菩提。實無有法。發阿耨多羅三藐三菩提心者。

須菩提。於意云何。如來於然燈佛所。有法得阿耨多羅三藐三菩提不。不也。世尊。如我解佛所說義。佛於然燈佛所。無有法得阿耨多羅三藐三菩提。

佛言。如是如是。須菩提。實無有法。如來得阿耨多羅三藐三菩提。

須菩提。若有法。如來得阿耨多羅三藐三菩提者。然燈佛則不與我授記。汝於來世當得作佛。號釋迦牟尼。以實無有法。得阿耨多羅三藐三菩提。是故燃燈佛與我授記。作是言。汝於來世當得作佛。號釋迦牟尼。

何以故。如來者。即諸法如義。

若有人言如來得阿耨多羅三藐三菩提。須菩提。實無有法。佛得阿耨多羅三藐三菩提。須菩提。如來所得阿耨多羅三藐三菩提。於是中無實無虛。

是故如來說一切法皆是佛法。須菩提。所言一切法者。即非一切法。是故名一切法。

須菩提言：「世尊！如來說，人身長大，則為非大身，是名大身。」

須菩提！菩薩亦如是。若作是言，我當滅度無量眾生，則不名菩薩。何以故？須菩提！無有法名為菩薩。是故佛說一切法無我無人無眾生無壽者。

須菩提。若菩薩作是言。我當莊嚴佛土。是不名菩薩。何以故。如來說莊嚴佛土者。即非莊嚴。是名莊嚴。須菩提。若菩薩通達無我法者。如來說名真是菩薩。

一體同觀分第十八

須菩提。於意云何。如來有肉眼不。如是。世尊。如來有肉眼。

須菩提。於意云何。如來有天眼不。如是。世尊。如來有天眼。

須菩提。於意云何。如來有慧眼不。如是。世尊。如來有慧眼。

須菩提。於意云何。如來有法眼不。如是。世尊。如來有法眼。

須菩提。於意云何。如來有佛眼不。如是。世尊。如來有佛眼。

須菩提。於意云何。如恆河中所有沙。佛說是沙不。如是。世尊。如來說是沙。

須菩提。於意云何。如一恆河中所有沙。有如是沙等恆河。是諸恆河所有沙數佛世界。如是。甯為多不。甚多。世尊。佛告須菩提。爾所國土中。所有眾生若干種心。如來悉知。何以故。如來說諸心皆為非心。是名為心。

所以者何。須菩提。過去心不可得。現在心不可得。未來心不可得。

法界通化分第十九

須菩提。於意云何。若有人滿三千大千世界七寶。以用布施。是人以是因緣。得福多不。如是。世尊。此人以是因緣。得福德甚多。須菩提。若福德有實。如來不說得福德多。以福德無故。如來說得福德多。

離色離相分第二十

須菩提。於意云何。佛可以具足色身見不。不也。世尊。如來不應以具足色身見。何以故。如來說具足色身。即非具足色身。是名具足色身。

須菩提。於意云何。如來可以具足諸相見不。不也。世尊。如來不應以具足諸相見。何以故。如來說諸相具足。即非具足。是名諸相具足。

非說所說分第二十一

須菩提。汝勿謂如來作是念。我當有所說法。莫作是念。何以故。若人言。如來有所說法。即為謗佛。不能解我所說故。須菩提。說法者。無法可說。是名說法。

爾時慧命須菩提白佛言。世尊。頗有眾生。於未來世聞說是法。生信心不。佛言。須菩提。彼非眾生。非不眾生。何以故。須菩提。眾生眾生者。如來說非眾生。是名眾生。

無法可得分第二十二

須菩提白佛言。世尊。佛得阿耨多羅三藐三菩提。為無所得耶。佛言。如是如是。須菩提。我於阿耨多羅三

藐三菩提。乃至無有少法可得。是名阿耨多羅三藐三菩提。

淨心行善分第二十三

復次。須菩提。是法平等。無有高下。是名阿耨多羅三藐三菩提。以無我無人無眾生無壽者修一切善法。即得阿耨多羅三藐三菩提。

須菩提。所言善法者。如來說即非善法。是名善法。

福德無比分第二十四

須菩提。若三千大千世界中。所有諸須彌山王。如是等七寶聚。有人持用布施。若人以此般若波羅蜜經。乃至四句偈等。受持讀誦。為他人說。於前福德。百分不及一。百千萬億分。乃至算數譬喻所不能及。

化無所化分第二十五

須菩提。於意云何。汝等勿謂如來作是念。我當度眾生。須菩提。莫作是念。何以故。實無有眾生如來度者。若有眾生如來度者。如來則有我人眾生壽者。

須菩提。如來說有我者。則非有我。而凡夫之人以為有我。須菩提。凡夫者。如來說即非凡夫。是名凡夫。

法身非相分第二十六

須菩提。於意云何。可以三十二相觀如來不。須菩提言。如是如是。以三十二相觀如來。

佛言。須菩提。若以三十二相觀如來者。轉輪聖王。則是如來。須菩提白佛言。世尊。如我解佛所說義。不應以三十二相觀如來。

爾時世尊而說偈言。若以色見我。以音聲求我。是人行邪道。不能見如來。

無斷無滅分第二十七

須菩提！汝若作是念，如來不以具足相故，得阿耨多羅三藐三菩提。須菩提！莫作是念：如來不以具足相故，得阿耨多羅三藐三菩提。

須菩提！汝若作是念，發阿耨多羅三藐三菩提心者，說諸法斷滅。莫作是念！何以故？發阿耨多羅三藐三菩提心者，於法不說斷滅相。

不受不貪分第二十八

須菩提。若菩薩以滿恆河沙等世界七寶。持用布施。若復有人。知一切法無我。得成於忍。此菩薩勝前菩薩所得功德。

何以故。須菩提。以諸菩薩不受福德故。

須菩提白佛言。世尊。云何菩薩不受福德。須菩提。菩薩所作福德。不應貪著。是故說不受福德。

威儀寂靜分第二十九

須菩提。若有人言。如來若來若去。若坐若臥。是人不解我所說義。何以故。如來者。無所從來。亦無所去。故名如來。

一合理相分第三十

須菩提。若善男子善女人。以三千大千世界碎為微塵。於意云何。是微塵眾。甯為多不。

須菩提言。甚多。世尊。何以故。若是微塵眾實有者。佛則不說是微塵眾。所以者何。佛說微塵眾。即非微塵眾。是名微塵眾。

世尊。如來所說三千大千世界。即非世界。是名世界。何以故。若世界實有者。則是一合相。如來說一合相。即非一合相。是名一合相。

須菩提。一合相者。則是不可說。但凡夫之人貪著其事。

知見不生分第卅一

須菩提。若人言。佛說我見人見眾生見壽者見。須菩提。於意云何。是人解我所說義不。

不也。世尊。是不解如來所說義。何以故。世尊說我見人見眾生見壽者見。即非我見人見眾生見壽者見。是名我見人見眾生見壽者見。

須菩提。發阿耨多羅三藐三菩提心者。於一切法。應如是知。如是見。如是信解。不生法相。須菩提。所言法相者。如來說即非法相。是名法相。

應化非真分第三十二

須菩提。若有人以滿無量阿僧祇世界七寶。持用布施。若有善男子善女人。發菩提心者。持於此經。乃至四句偈等。受持讀誦。為人演說。其福勝彼。

云何為人演說。不取於相。如如不動。何以故。一切有為法。如夢幻泡影。如露亦如電。應作如是觀。

佛說是經已。長老須菩提。及諸比丘。比丘尼。優婆塞。優婆夷。一切世間天人阿修羅。聞佛所說。皆大歡喜。信受奉行。

Kinh Kim Cang

1. Pháp hội nhân do phần

Tôi nghe như vậy.

Một thời Phật ở nước Xá Vệ, tại vườn Kỳ Thọ Cấp Cô Độc, cùng với tăng chúng đại tỳ kheo cả 1.250 người.

Lúc đó là thời thọ trai của đức Thế tôn. Ngài đắp y mang bát, vào đại thành Xá Vệ khát thực. Ngài thứ lớp khát thực tại trong thành, xong trở về lại, dùng trai, rồi dọn y bát, rửa chân và trải tọa cụ mà ngồi.

2. Thiện hiện khai thỉnh phần

Bấy giờ trưởng lão Tu Bồ Đề ở trong đại chúng, liền từ chỗ ngồi đứng dậy, hở vai áo bên phải, đầu gối phía phải quì xuống đất, chắp tay cung kính bạch Phật rằng: “Đức Thế tôn thật hi hữu! Như Lai khéo hộ niệm các Bồ tát, khéo phó chúc các Bồ Tát.”

“Thưa đức Thế tôn! Thiện nam tử thiện nữ nhân phát tâm A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề, phải làm sao trụ, làm sao hàng phục tâm?”

Phật nói: “Lành thay, lành thay! Tu Bồ Đề, như lời ông nói, Như Lai khéo hộ niệm các Bồ Tát, khéo phó chúc các Bồ Tát. Ông nay lắng nghe, ta sẽ vì ông mà nói. Thiện nam tử thiện nữ nhân phát tâm A Nậu Đa

La Tam Miệu Tam Bồ Đề, phải trụ như thế, phải hàng phục tâm như thế.”

“Đạ vâng, thưa Thế tôn: Con rất thích và muốn nghe.

3. Đại Thừa Chánh Tông Phần

Phật bảo Tu Bồ Đề: “Các Bồ Tát Ma Ha Tát phải tự hàng phục tâm như thế: Hết thấy các loài chúng sanh, như trứng sanh, thai sanh, ẩm thấp sanh hoặc hóa sanh, loài hữu sắc, vô sắc, hữu tướng hoặc vô tướng, loài phi hữu tướng, phi vô tướng, ta điều khiển vào Vô Dư Niết Bàn mà giúp được cứu độ. Dầu cứu độ như thế vô lượng vô số vô biên chúng sanh, thật ra không có chúng sanh nào được cứu độ cả. Tại vì sao? Tu Bồ Đề, nếu Bồ Tát có tướng ngã, tướng tha, tướng chúng sanh, tướng thọ giả, tức là không phải Bồ Tát.”

4. Diệu hạnh vô trụ

“Lại nữa, Tu Bồ Đề, Bồ Tát phải không trụ ở pháp, mà hành bố thí. Ngài chẳng trụ sắc khi bố thí, chẳng trụ thanh, hương, vị, xúc, pháp khi bố thí. Tu Bồ Đề! Bồ Tát phải như thế mà bố thí: chẳng trụ ở tướng. Tại sao? Nếu Bồ Tát chẳng trụ tướng mà bố thí thì phước đức không thể đo lường!”

“Tu Bồ Đề! Ý ông ra sao? Hư không phương đông, có thể đo lường chăng?”

“Thưa Thế Tôn, chẳng thể.”

“Tu Bồ Đề! Hư không phương nam, tây, bắc, hoặc phương đông nam, tây nam, đông bắc, tây bắc, phương trên, phương dưới, có thể đo lường chăng?”

“Thưa Thế Tôn, chẳng thể.”

“Tu Bồ Đề, Bồ Tát không trụ tướng bố thí, phước đức cũng chẳng thể đo lường như thế. Tu Bồ Đề, Bồ Tát chỉ phải như dạy mà trụ.”

“Lại nữa, Tu Bồ Đề, Bồ Tát phải không trụ ở pháp, mà hành bố thí. Ngại chẳng trụ sắc khi bố thí, chẳng trụ thanh, hương, vị, xúc, pháp khi bố thí. Tu Bồ Đề! Bồ Tát phải như thế mà bố thí: chẳng trụ ở tướng. Tại sao? Nếu Bồ Tát chẳng trụ tướng mà bố thí thì phước đức không thể đo lường.”

“Tu Bồ Đề! Ý ông ra sao? Hư không phương đông, có thể đo lường chăng?”

“Thưa Thế Tôn chẳng thể.”

“Tu Bồ Đề! Hư không phương nam, tây, bắc, hoặc phương đông nam, tây nam, đông bắc, tây bắc, phương trên, phương dưới, có thể đo lường chăng?”

“Thưa Thế Tôn, chẳng thể.”

“Tu Bồ Đề, Bồ Tát không trụ tướng bố thí, phước đức cũng chẳng thể đo lường như thế. Tu Bồ Đề, Bồ Tát chỉ phải như dạy mà trụ.”

5. Như Lý Thật Kiến

“Tu Bồ Đề! Ông nghĩ sao? Có thể thấy Như Lai bằng thân tướng không?”

“Thưa Thế Tôn, không thể. Không thể qua thân tướng mà thấy được Như Lai. Tại vì sao? Như Lai thuyết giảng thân tướng, thật là phi thân tướng.”

Phật bảo Tu Bồ Đề: “Phàm những gì có tướng đều là hư huyền. Nếu nhìn các tướng là phi tướng, mới thấy Như Lai.”

6. Chánh tín hi hữu

Tu Bồ Đề bạch Phật rằng: “Thưa Thế Tôn, có nhiều chúng sanh được nghe thuyết chương cú như vậy, sanh lòng tin chân thật chăng?”

Phật bảo Tu Bồ Đề: “Đừng nên nói như vậy! 500 năm cuối sau khi Như Lai diệt độ, kẻ trì giới tu phước, sẽ phát lòng tin chương cú này, và cho là thật.”

“Phải biết người này chẳng phải ở một Phật, hai Phật, ba bốn năm Phật mà trông thiện căn, mà đã từng trông tại vô lượng ngàn vạn Phật. Tu Bồ Đề, những kẻ nghe chương cú này mà chỉ sinh một niệm tịnh tín, Như Lai đều biết hết, đều thấy hết. Các chúng sanh này được vô lượng phước đức như thế.”

“Tại vì sao? Các chúng sanh này không còn có tướng ngã, tướng nhân, tướng chúng sanh, tướng thọ giả, không có pháp tướng, cũng không có phi pháp tướng. Tại vì sao? Các chúng sanh này, nếu tâm chấp tướng tức chấp ngã, nhân, chúng sanh, thọ giả. Nếu chấp pháp tướng tức chấp ngã, nhân, chúng sanh, thọ giả. Tại vì sao? Nếu chấp phi pháp tướng tức chấp ngã,

nhân, chúng sanh, thọ giả. Vì thế, không nên chấp pháp, và cũng không nên chấp phi pháp.”

“Dựa theo nghĩa này, Như Lai thường thuyết: các tỳ kheo nên biết, Pháp ta thuyết chỉ như chiếc bè; Pháp còn nên bỏ, huống gì phi Pháp.”

7. Vô đắc vô thuyết

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? Như Lai đắc A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề chẳng? Như Lai có thuyết pháp chẳng?”

Tu Bồ Đề nói: “Như chỗ con hiểu nghĩa Phật nói, không có pháp nhất định gọi là A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề, cũng không có pháp nhất định Như Lai có thể thuyết. Tại vì sao? Pháp Như Lai thuyết đều bất khả thủ, bất khả thuyết, phi Pháp, phi phi Pháp.”

“Tại sao? Hết thấy hiện thánh đều vì Pháp vô vi mà có sai biệt.”

8. Y Pháp xuất sinh

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? Nếu có người lấy hết bảy báu ở tam thiên đại thiên thế giới dùng bố thí, phước đức người này có nhiều chẳng?”

Tu Bồ Đề nói: “Thưa Thế Tôn, rất nhiều. Tại vì sao? Phước đức này tức chẳng phải tánh của phước đức, nên Như Lai nói phước đức nhiều.”

“Nếu lại có người thọ trì cho đến bốn câu kệ trong Kinh này, vì người khác thuyết, phước này còn hơn kẻ trước.”

“Tại vì sao? Tu Bồ Đề, tất cả chư Phật và Pháp A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề của chư Phật đều xuất từ Kinh này. Tu Bồ Đề, gọi là Phật Pháp tức phi Phật Pháp.”

9. Nhất tướng vô tướng

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? Tu Đà Hoàn có thể tác niệm: ta đắc quả Tu Đà Hoàn chăng?”

Tu Bồ Đề nói: “Thưa Thế Tôn, không. Tại vì sao? Tu Đà Hoàn gọi là Nhập Lưu, nhưng thật vô sở nhập: chẳng nhập sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp, nên gọi là Tu Đà Hoàn.”

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? Tu Đà Hàm có thể tác niệm: ta đắc quả Tu Đà Hàm chăng? Tu Bồ Đề thưa : Bẩm Thế Tôn, không. Tại vì sao? Tu Đà Hàm gọi là Nhất Vãng Lai, mà thật vô Vãng Lai, nên gọi là Tu Đà Hàm.”

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? A Na Hàm có thể tác niệm: ta đắc quả A Na Hàm chăng? Tu Bồ Đề thưa : Bẩm Thế Tôn, không. Tại vì sao? A Na Hàm gọi là Bất Lai, mà thật vô Bất Lai, nên gọi là A Na Hàm.”

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? A La Hán có thể tác niệm: ta đắc A La Hán đạo chăng? Tu Bồ Đề nói: thưa Thế Tôn, không. Tại vì sao? Thật không có pháp gọi là A La Hán. Thưa Thế Tôn, nếu A La Hán có niệm: ta

đắc A La Hán đạo, tức là chấp ngã, nhân, chúng sanh, thọ giả.”

“Thế Tôn! Phật nói con đắc Vô Tranh Tam Muội, là tối thượng trong loài người, là bậc nhất ly dục A La Hán. Con không tác niệm: ta là ly dục A La Hán.”

“Thế tôn, nếu con tác niệm: ta đắc đạo A La Hán, thì Thế Tôn đã chẳng nói Tu Bồ Đề ưa hạnh A Lan Na. Vì Tu Bồ Đề thật vô sở hành, nên gọi Tu Bồ Đề là người ưa hạnh A Lan Na.”

10. Trang Nghiêm Tịnh Độ

Phật bảo Tu Bồ Đề: “Ý ông ra sao, thưở xưa Như Lai tại Nhiên Đăng Phật, có đắc Pháp gì chẳng? Thưa Thế Tôn, Như Lai tại Nhiên Đăng Phật, thật vô sở đắc Pháp.”

“Tu Bồ Đề, ý ông thế nào? Bồ Tát trang nghiêm Phật độ chẳng? Thưa Thế Tôn, không. Tại vì sao? Trang nghiêm Phật độ tức là chẳng phải trang nghiêm, nên gọi là trang nghiêm.”

“Thế nên, Tu Bồ Đề, chư Bồ Tát Ma Ha Tát nên như thế mà sanh tâm thanh tịnh: chẳng nên trụ sắc sanh tâm, chẳng nên trụ thanh, hương, vị, xúc, pháp sanh tâm, phải nên vô sở trụ mà sanh tâm.”

“Tu Bồ Đề, thí dụ như có người thân như Tu Di sơn vương, ý ông ra sao, thân đó lớn chẳng?”

“Thưa Thế Tôn, lớn lắm. Tại vì sao? Phật nói phi thân nên gọi là thân lớn.”

11. Vô vi phước thắng

“Tu Bồ Đề, như nhiều sông Hằng bằng cát trong sông Hằng, ý ông ra sao, số cát của các sông Hằng ấy nhiều không?”

Tu Bồ Đề nói: “Thưa Thế Tôn, rất nhiều, chỉ các sông Hằng còn nhiều vô số huống gì là cát!”

“Tu Bồ Đề, nay ta nói thật cho ông nghe. Nếu có thiện nam tử, thiện nữ nhân dùng bảy báu đầy tam thiên đại thiên thế giới nhiều như số cát sông Hằng trên để bố thí, thì phước đức nhiều chăng? Tu Bồ Đề nói: Thưa Thế Tôn, rất nhiều.”

Phật bảo Tu Bồ Đề, “Nếu thiện nam tử, thiện nữ nhân nào, chỉ thọ trì đến bốn câu kệ trong Kinh này, thuyết cho người khác, thì phước đức này nhiều hơn phước đức kia.”

12. Tôn trọng chánh giáo

“Lại nữa Tu Bồ Đề, các nơi thuyết Kinh này, cho đến chỉ tứ cú kệ, phải biết hết thấy thế gian trời, người, a tu la đều nên đến cúng dường như tháp miếu của Phật, huống chi chỗ có người thọ trì đọc tụng.”

“Tu Bồ Đề, phải biết người này thành tựu pháp tối thượng đệ nhất hi hữu. Các chỗ có kinh điển này tức là có Phật, hoặc đệ tử tôn trọng của ngài.”

13. Như Pháp thọ trì

Lúc ấy Tu Bồ Đề bạch Phật rằng: “Thưa Thế Tôn, kinh này nên đặt tên gì? Chúng con phụng trì như sao?”

Phật bảo Tu Bồ Đề, “Kinh này tên là Kim Cương Bát Nhã Ba La Mật. Ông nên theo tên đó mà phụng trì. Tại vì sao? Tu Bồ Đề, Phật thuyết Bát Nhã Ba La Mật tức là chẳng phải Bát Nhã Ba La Mật, nên gọi là Bát Nhã Ba La Mật.”

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao, Như Lai có thuyết Pháp không?”

Tu Bồ Đề thưa Phật rằng: “Thế tôn, Như Lai không có thuyết Pháp.”

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao, vi trần trong tam thiên đại thiên thế giới có nhiều không?”

Tu Bồ Đề thưa: “Thưa Thế Tôn, rất nhiều.”

“Tu Bồ Đề, các vi trần, Như Lai đều nói chẳng phải vi trần, nên gọi là vi trần. Như Lai nói thế giới chẳng phải là thế giới, nên gọi là thế giới.”

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao, có thể dựa 32 tướng mà thấy Như Lai chăng?”

“Thưa Thế Tôn, chẳng thể. Tại vì sao? Như Lai nói 32 tướng tức là chẳng phải tướng, nên gọi là 32 tướng.”

“Tu Bồ Đề, nếu có thiện nam tử thiện nữ nhân đem thân mạng nhiều như cát sông Hằng để bố thí, nếu lại

có người thọ trì chỉ bốn câu kệ trong Kinh này, và thuyết cho người khác, thì phước của người này còn nhiều hơn.”

14. Ly tướng tịch diệt

Lúc bấy giờ Tu Bồ Đề nghe nói Kinh này, hiểu thấu nghĩa thú, rơi lệ khóc mà bạch Phật rằng: “Hiếm có thay Thế Tôn! Phật thuyết diễn kinh diễn thâm sâu như vậy, con từ khi mở Huệ Nhãn thuở xưa đến nay, chưa từng được nghe kinh như vậy. Thưa Thế Tôn, nếu lại có người được nghe Kinh này, tín tâm thanh tịnh, ắt sanh Thật Tướng. Phải biết người ấy thành tựu đệ nhất hiếm có công đức.”

“Thưa Thế Tôn, Thật Tướng tức là phi tướng, cho nên Như Lai gọi là Thật Tướng.”

“Bạch Thế Tôn, con nay được nghe kinh diễn như vậy, tin hiểu thọ trì, không thể cho là khó. Nếu 500 năm sau cùng trong tương lai, có chúng sanh nào được nghe Kinh này, mà tin hiểu thọ trì, người này ắt là đệ nhất hiếm có. Tại vì sao? Người này không có ngã tướng, nhân tướng, chúng sanh tướng, thọ giả tướng.”

“Tại vì sao? Ngã tướng tức là phi tướng. Nhân tướng, chúng sanh tướng, thọ giả tướng tức là phi tướng. Tại vì sao? Lià được hết thấy các tướng thì gọi là chư Phật.”

Phật bảo Tu Bồ Đề: “Nhu thị! Nhu thị! Nếu lại có người được nghe Kinh này mà chẳng kinh, chẳng hải, chẳng sợ, phải biết người này rất hiếm có.”

“Tại vì sao? Tu Bồ Đề, Như Lai thuyết đệ nhứt Ba La Mật, chẳng phải đệ nhứt Ba La Mật, nên gọi là đệ nhứt Ba La Mật.”

“Tu Bồ Đề, Nhẫn Nhục Ba La Mật mà Như Lai thuyết chẳng phải Nhẫn Nhục Ba La Mật, nên gọi là Nhẫn Nhục Ba La Mật. Tại vì sao? Tu Bồ Đề, như ta thuở xưa bị vua Ca Lợi cắt xẻo thân thể, lúc đó ta không có ngã tướng, không có nhân tướng, không có chúng sanh tướng, không có thọ giả tướng.”

“Tại vì sao? Nếu thuở xưa khi bị cắt xẻo từng đoạn mà ta còn ngã tướng, nhân tướng, chúng sanh tướng, thọ giả tướng, ắt phải sanh sân hận.”

“Tu Bồ Đề, lại nhớ quá khứ, ta làm người tiên nhẫn nhục năm trăm đời, vào thuở đó không có ngã tướng, không có nhân tướng, không có chúng sanh tướng, không có thọ giả tướng. Vì thế Tu Bồ Đề, Bồ Tát nên li hết thấy các tướng, phát tâm A nậu đa la tam miệu tam bồ đề, chẳng nên trụ sắc mà sanh tâm, chẳng nên trụ thanh, hương, vị, xúc, pháp mà sanh tâm.”

“Nên sanh vô sở trụ tâm. Nếu tâm có trụ, tức là chẳng phải trụ. Vì thế Phật nói tâm Bồ Tát không nên trụ sắc khi bố thí.”

“Tu Bồ Đề, Bồ Tát vì lợi ích hết thấy chúng sanh nên bố thí như vậy. Như Lai thuyết: hết thấy các tướng

tức là phi tướng; lại nói: hết thấy các chúng sanh tức là phi chúng sanh.”

“Tu Bồ Đề, Như Lai nói lời chân, nói lời thật, nói lời như, không nói dối, không nói sai khác.”

“Tu Bồ Đề, Pháp Như Lai chứng đắc, vô thật vô hư.”

“Tu Bồ Đề, nếu Bồ Tát tâm trụ ở pháp mà hành bố thí, thì như người vào chỗ tối, chẳng thấy gì cả. Nếu tâm Bồ Tát không trụ pháp mà hành bố thí, như người có mắt, với mặt trời chiếu sáng, thấy đủ thứ hình sắc.”

“Tu Bồ Đề, đời sau, nếu có thiện nam tử thiện nữ nhân có thể thọ trì đọc tụng Kinh này, thì Như Lai dựa trí huệ Phật mà biết người ấy, thấy người ấy: họ đều thành tựu vô lượng, vô biên công đức.”

15. Trì Kinh công đức

“Tu Bồ Đề, nếu có thiện nam tử thiện nữ nhân, buổi sáng dùng Hằng-Hà sa thân bố thí, buổi trưa lại dùng Hằng-Hà sa thân bố thí, buổi tối lại cũng dùng Hằng-Hà sa thân bố thí, cứ như thế bố thí thân cả vô lượng trăm ngàn vạn ức kiếp. Nếu lại có người nghe Kinh điển này, sinh tín tâm và chẳng nghịch, thì phước người này hơn người kia, huống chi là biên chép, thọ trì, đọc tụng, vì người khác giảng thuyết.”

“Tu Bồ Đề, nói tóm lại, Kinh này có bất khả tư nghì, bất khả xưng lượng, vô biên công đức. Như Lai vì kẻ phát tâm Đại Thừa mà nói, vì kẻ phát tâm Tối Thượng Thừa mà nói. Nếu có người nào có thể thọ

trì, đọc tụng, rộng thuyết cho người khác, Như Lai biết rõ người này, thấy rõ người này. Họ đều thành tựu bất khả lượng, bất khả xưng, vô biên, bất khả tư nghì công đức. Những người như thế chính là gánh vác Như Lai A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề.”

“Tại vì sao? Tu Bồ Đề, người ưa thích Tiểu Pháp, chấp trước ngã kiến, nhân kiến, chúng sanh kiến, thọ giả kiến, thì không thể nghe, thọ trì, đọc tụng Kinh này, và vì người khác giảng thuyết.”

“Tu Bồ Đề, chỗ nào có Kinh này, hết thảy thế gian thiên, nhân, a tu la đều nên cúng dường. Phải biết các chỗ này chính là tháp, nên phải cung kính, làm lễ, vi nhiễu, dùng hoa hương mà rải.”

16. Năng tịnh nghiệp chương

Lại nữa Tu Bồ Đề, thiện nam tử thiện nữ nhân nào thọ trì, đọc tụng Kinh này mà bị khinh rẻ, đời trước người ấy đã tạo tội nghiệp đáng đọa vào ác đạo. Nay nhờ bị khinh rẻ, nên tội nghiệp kiếp trước mới bị tiêu diệt, và sẽ đắc A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề.

“Tu Bồ Đề, ta nhớ vô lượng a tăng kỳ kiếp đã qua, trước Nhiên Đăng Phật, được gặp tám trăm bốn ngàn vạn ức na do tha chư Phật, và đều cúng dường thừa sự không sót một vị nào. Nếu lại có người ở đời mạt thế sau này có thể thọ trì đọc, tụng Kinh này, thì công đức ấy, so với công đức ta cúng dường chư Phật, chẳng bằng một phần trăm, một phần ngàn vạn ức, cho đến toán số thí dụ không thể sánh bằng.”

“Tu Bồ Đề, nếu có thiện nam tử thiện nữ nhân đời mạt thế sau này thọ trì, đọc tụng Kinh này, thì công đức có được, nếu ta kể ra hết, có thể khiến người nghe tâm bị cuồng loạn, hồ-nghi không tin. Tu Bồ Đề, ông phải biết rằng Kinh nghĩa này bất khả tư nghì, quả báo cũng bất khả tư nghì.”

17. Cứu cánh vô ngã

Lúc ấy Tu Bồ đề bạch Phật rằng: “Thưa Thế Tôn, thiện nam tử thiện nữ nhân phát tâm A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề, nên trụ như thế nào, hàng phục tâm như thế nào?”

Phật bảo Tu Bồ Đề: “Thiện nam tử thiện nữ nhân phát tâm A nậu đa la tam miệu tam bồ đề nên sanh tâm như vậy: ta phải diệt độ hết thủy chúng sanh, diệt độ hết thủy chúng sanh rồi, mà thật không diệt độ một chúng sanh nào.”

“Tại vì sao? Nếu Bồ Tát có ngã tướng, nhân tướng, chúng sanh tướng, thọ giả tướng tức chẳng phải là Bồ Tát. Tại sao? Tu Bồ Đề, thật ra không có Pháp phát tâm A nậu đa la tam miệu tam bồ đề.”

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? Như Lai tại Nhiên Đăng Phật có được Pháp đắc A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề chăng?”

“Thưa Thế Tôn không. Như con hiểu nghĩa Phật thuyết, Phật tại Nhiên Đăng Phật không được Pháp đắc A nậu đa la tam miệu tam bồ đề.”

Phật nói: “Nhu thị! Nhu thị! Tu Bồ Đề, thật không có Pháp Như Lai đấng A nậu đa la tam miệu tam bồ đề.”

“Tu Bồ Đề, nếu có Pháp Như Lai đấng A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề, Nhiên Đăng Phật đã chẳng thọ ký cho ta rằng: đời sau, ông sẽ làm Phật hiệu Thích Ca Mâu Ni. Vì thật không có Pháp đấng A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề, nên Nhiên Đăng Phật thọ ký cho ta rằng: đời sau ông sẽ làm Phật hiệu Thích Ca Mâu Ni.”

“Tại sao? Như Lai tức nghĩa là ‘chư pháp như’.”

“Nếu nói Như Lai đấng A nậu đa la tam miệu tam bồ đề, Tu Bồ Đề, thật ra không có Pháp Phật đấng A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề. Tu Bồ Đề, A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề đề mà Như Lai đấng, ở trong đó vô thật vô hư.”

“Cho nên Như Lai nói tất cả pháp đều là Phật Pháp. Tu Bồ Đề, nói tất cả pháp tức chẳng phải tất cả pháp, nên gọi là tất cả pháp.”

“Tu Bồ Đề, ví như người có thân cao lớn.”

Tu Bồ Đề nói: “Thưa Thế Tôn, Như Lai nói thân người cao lớn, tức là chẳng phải thân lớn, nên gọi là thân lớn.”

“Tu Bồ Đề, Bồ Tát cũng chư thế. Nếu nói: ta phải diệt độ vô lượng chúng sanh, thì chẳng gọi là Bồ Tát. Tại sao? Tu Bồ Đề, không có pháp gọi là Bồ Tát. Cho nên Phật nói, tất cả pháp đều vô ngã, vô nhân, vô chúng sanh, vô thọ giả.”

“Tu Bồ Đề, nếu Bồ Tát nói: ‘Ta phải trang nghiêm Phật độ’, thì chẳng gọi là Bồ Tát. Tại sao? Như Lai nói trang nghiêm Phật độ tức là chẳng phải trang nghiêm, nên gọi là trang nghiêm. Tu Bồ Đề, nếu Bồ Tát thông đạt pháp vô ngã, thì Như Lai gọi đích thị là Bồ Tát.”

18. Nhất thể đồng quán

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? Như Lai có Nhục Nhãn chẳng?”

“Thưa Thế Tôn, đúng vậy, Như Lai có Nhục Nhãn.”

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? Như Lai có Thiên Nhãn chẳng?”

“Thưa Thế Tôn, đúng vậy, Như Lai có Thiên Nhãn.”

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? Như Lai có Huệ Nhãn chẳng?”

“Thưa Thế Tôn, đúng vậy, Như Lai có Huệ Nhãn.”

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? Như Lai có Pháp Nhãn chẳng?”

“Thưa Thế Tôn, đúng vậy, Như Lai có Pháp Nhãn.”

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? Như Lai có Phật Nhãn chẳng?”

“Thưa Thế Tôn, đúng vậy, Như lai có Phật Nhãn.”

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? như cát trong sông Hằng, Phật nói là cát chẳng?”

“Thưa Thế Tôn, đúng vậy, Như Lai nói là cát.”

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? như có những sông Hằng nhiều bằng cát trong một sông Hằng, mà có cõi Phật nhiều như cát của các sông Hằng ấy, vậy có nhiều hay chẳng?”

“Thưa Thế Tôn, rất nhiều.”

Phật bảo Tu Bồ Đề: “Vậy mà bao nhiêu tâm của chúng sinh trong các cõi đó, Như Lai đều biết hết.”

“Tại sao? Như Lai nói các tâm đều là chẳng phải tâm niệm, nên gọi là tâm.”

“Tại vì sao? Tu Bồ Đề, tâm quá khứ bất khả đắc, tâm hiện tại bất khả đắc, tâm vị lai bất khả đắc.”

19. Pháp giới thông hóa

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? nếu có người lấy đầy tam thiên đại thiên thế giới thất bảo dùng để bố thí, người ấy vì nhân duyên này được phước nhiều chẳng?”

“Thưa Thế Tôn, đúng vậy, người ấy do nhân duyên đó, được phước đức rất nhiều.”

“Tu Bồ Đề, nếu phước đức thật có, Như Lai chẳng nói được phước đức nhiều. Vì không có phước đức nên Như Lai nói được phước đức nhiều.”

20. Ly sắc ly tướng

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? Có thể thấy Phật qua cụ túc sắc thân chẳng?”

“Thưa Thế Tôn, không thể. Không thể thấy Như Lai qua sắc thân. Tại sao? Như Lai nói cụ túc sắc thân

tức chẳng phải cụ túc sắc thân, nên gọi là cụ túc sắc thân.”

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? Có thể thấy Như Lai qua các tướng cụ túc chẳng?”

“Thưa Thế Tôn, chẳng thể. Không thể thấy Như Lai qua các tướng cụ túc. Tại sao? Như Lai nói các tướng cụ túc, tức chẳng phải cụ túc, nên gọi là các tướng cụ túc.”

21. Phi thuyết sở thuyết

“Tu Bồ Đề, ông chớ bảo Như Lai tác niệm: ta phải thuyết Pháp, đừng tác niệm như vậy. Tại sao? Nếu nói Như Lai thuyết Pháp tức là phỉ báng Phật vì không thể hiểu lời ta thuyết. Tu Bồ Đề, Pháp được thuyết ấy không có Pháp có thể thuyết nên gọi là thuyết Pháp.”

Lúc ấy Huệ Mạng Tu Bồ Đề thưa Phật rằng: “Bẩm Thế Tôn, có nhiều chúng sinh ở đời vị lai nghe Pháp này mà sanh tín tâm không?”

Phật nói: “Tu Bồ Đề, họ chẳng phải là chúng sinh mà chẳng phải là bất chúng sinh. Tại sao? Tu Bồ Đề, chúng sinh cho là chúng sinh, Như Lai nói phi chúng sinh, nên gọi là chúng sinh.”

22. Vô pháp khả đắc

Tu Bồ Đề bạch Phật rằng: “Thưa Thế Tôn, Phật đắc A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề đề là không có đắc gì chẳng?”

“Nhu thị! Nhu thị! Tu Bồ Đề, đối với A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề, ta cho đến một chút Pháp nào cũng không thể đắc, nên gọi là A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề.”

23. Tịnh tâm hành thiện

“Lại nữa Tu Bồ Đề, pháp này bình đẳng, không có cao hạ, nên gọi là A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề. Từ vô ngã, vô nhân, vô chúng sanh, vô thọ giả, mà tu hết thấy các thiện pháp, tất đắc A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề.”

“Tu Bồ Đề, thiện pháp mà Như Lai thuyết chẳng phải thiện Pháp, nên gọi là thiện Pháp.”

24. Phước đức vô bĩ

“Tu Bồ Đề, nếu có người dùng thất bảo, tụ lại ở các Tu Di sơn vương trong tam thiên đại thiên thế giới, để bố thí, đối với người dùng Kinh Bát Nhã Ba La Mật này, cho đến tứ cú kệ, mà thọ trì, đọc tụng và thuyết cho người khác, thì phước đức người trước không bằng một phần trăm, một phần trăm ngàn vạn ức, cho đến toán số thí dụ cũng không có thể bằng.”

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? các ông chớ nói Như Lai tác niệm: “Ta phải độ chúng sanh”. Tu Bồ Đề, đừng nghĩ như thế. Tại sao? Thật ra không có chúng sanh nào được Như Lai độ cả. Nếu có bất cứ chúng sanh nào được Như Lai độ tức Như Lai có ngã, nhân, chúng sanh, thọ giả.”

25. Hóa vô sở hóa

“Tu Bồ Đề, Như Lai thuyết có ngã tức là chẳng phải có ngã, nhưng phàm phu lầm tưởng là có ngã. Tu Bồ Đề ơi, Như Lai nói phàm phu tức chẳng phải phàm phu, nên gọi là phàm phu.”

26. Pháp thân phi tướng

“Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? Có thể dùng 32 tướng mà quán Như Lai không?”

Tu Bồ Đề thưa: “Như thế, như thế! Lấy 32 tướng quán Như Lai.”

Phật nói: “Tu Bồ Đề, nếu dùng 32 tướng mà quán Như Lai, thì Chuyển Luân Thánh Vương tức là Như Lai.”

Tu Bồ Đề bạch Phật rằng: “Thưa Thế Tôn, như con hiểu nghĩa lời Phật, không nên lấy 32 tướng mà quán Như Lai.”

Lúc ấy, Thế Tôn nói câu kệ:

*Nếu lấy sắc để thấy ta,
Lấy âm thanh để cầu ta,
Người này hành tà đạo,
Không thể thấy Như Lai.*

27. Vô đoạn vô diệt

“Tu Bồ Đề, nếu ông tác niệm: Như Lai không vì cụ túc tướng mà đắc A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề. Tu Bồ Đề, đừng nghĩ như vậy: Như Lai chẳng vì cụ

túc tướng mà đắc A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề.”

“Tu Bồ Đề, nếu ông tác niệm như vậy thì kẻ phát A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề ắt nói các pháp đoạn diệt. Đừng nghĩ như vậy! Tại sao? Kẻ phát A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề ở pháp không nói tướng đoạn diệt.”

28. Bất thọ bất tham

“Tu Bồ Đề, nếu Bồ Tát dùng thất bảo đầy cả thế giới nhiều như Hằng Hà sa mà bố thí, nếu lại có người biết hết thấy các pháp vô ngã, đắc thành nhẫn, thì Bồ Tát này được nhiều công đức hơn Bồ Tát trước.”

“Tại sao? Tu Bồ Đề, vì các Bồ Tát không thọ phước đức.”

Tu Bồ Đề bạch Phật rằng: “Thưa Thế Tôn, thế nào là Bồ Tát không thọ phước đức?”

“Tu Bồ Đề, Bồ Tát làm phước đức mà không tham chấp, thế nên nói không thọ phước đức.”

29. Oai nghi tịch tĩnh

“Tu Bồ Đề, nếu có người nói Như Lai hoặc đến, hoặc đi, hoặc ngồi, hoặc nằm, người này không hiểu nghĩa lời ta thuyết. Tại sao? Như Lai không từ đâu đến, cũng không đi đâu cả, nên gọi là Như Lai.”

30. Nhất hợp lý tướng

“Tu Bồ Đề, nếu có thiện nam tử thiện nữ nhân lấy tam thiên đại thiên thế giới nghiền nát thành vi trần, ý ông ra sao? Những vi trần này nhiều không?”

“Thưa Thế Tôn, rất nhiều. Tại sao? Nếu những vi trần thật có, thì Phật chẳng nói là những vi trần. Tại vì sao? Phật nói những vi trần tức chẳng phải là những vi trần, nên gọi là những vi trần.”

“Thế Tôn, Như Lai nói tam thiên đại thiên thế giới tức chẳng phải thế giới, nên gọi là thế giới. Tại sao? Nếu thế giới thật có, tức là Nhất hợp tướng. Như lai nói Nhất hợp tướng tức là chẳng phải Nhất hợp tướng, nên gọi là Nhất hợp tướng.”

“Tu Bồ Đề, Nhất hợp tướng tức là bất khả thể thuyết, nhưng người phàm phu lại tham chấp việc này.”

31. Tri kiến bất sinh

“Tu Bồ Đề, nếu có người nói Phật thuyết ngã kiến, nhân kiến, chúng sanh kiến, thọ giả kiến. Tu Bồ Đề, ý ông ra sao? Người ấy hiểu lời ta thuyết không?”

“Thưa Thế Tôn, người ấy chẳng hiểu lời Như Lai thuyết. Tại sao? Thế tôn nói ngã kiến, nhân kiến, chúng sanh kiến, thọ giả kiến, tức chẳng phải là ngã kiến, nhân kiến, chúng sanh kiến, thọ giả kiến, nên gọi là ngã kiến, nhân kiến, chúng sanh kiến, thọ giả kiến.”

“Tu Bồ Đề, kẻ phát A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề tâm, đối với tất cả các pháp, phải biết như thế, phải thấy như thế, phải tín giải như thế, chẳng sanh

pháp tướng. Tu Bồ Đề, nói là pháp tướng, Như Lai thuyết tức chẳng phải pháp tướng, nên gọi là pháp tướng.”

32. Ứng hóa phi chân

“Tu Bồ Đề, nếu có người lấy thất bảo đầy vô lượng a tăng kỳ thế giới cầm dùng bố thí. Nếu có thiện nam tử thiện nữ nhân phát tâm Bồ Tát, trì Kinh này cho đến những tứ cú kệ, thọ trì đọc tụng, diễn thuyết cho người khác, thì phước của người này hơn phước người kia.”

Diễn thuyết cho người khác như thế nào? Bất thủ tướng, như như bất động. Tại sao?

Tất cả các pháp hữu vi,

Như mộng, huyễn, bọt, bóng,

Như sương lại như điện chớp,

Phải nên quán như thế.

Phật thuyết Kinh này xong, trưởng lão Tu Bồ Đề và các tỳ kheo, tỳ kheo ni, ưu bà tắc, ưu bà di, tất cả thế gian, thiên, nhân, a tu la nghe Phật thuyết đều rất vui mừng, tin thọ phụng hành.